

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 207

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κα Αγγελική Αδαμοπούλου
2. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 3643/1.3.2022 Ερώτηση με θέμα:
«Ανοιχτή κοινή επιστολή Αρχιτεκτόνων - Αρχαιολόγων για τη διενέργεια αρχιτεκτονικών και εικαστικών διαγωνισμών για την εκτέλεση δημοσίων έργων»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 3643/1.3.2022 Ερώτησης της Βουλευτού κας Αγγελικής Αδαμοπούλου, σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες και σε ό,τι αφορά το ΥΠΠΟΑ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Από τον Ιούλιο 2019, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού έθεσε ως στόχο την ανάπτυξη δημοσίων πολιτικών για τον Πολιτισμό συνολικά, σημαντικότερη εκ των οποίων η προστασία και ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και μουσείων, με αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων και συνδυασμό των δυνατοτήτων της ιδιωτικής πρωτοβουλίας με την τεχνογνωσία και την επιστημονική κατάρτιση των στελεχών του ΥΠΠΟΑ, υπό όρους πλήρους διαφάνειας και νομιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό, τα κονδύλια που διατίθενται, αξιοποιούνται πλήρως προκειμένου να υλοποιηθούν έργα υπερεθνικής εμβέλειας.

Ειδικότερα, όσον αφορά στο νομικό πλαίσιο διενέργειας αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και διαγωνισμών μελετών, από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 2Α του ν. 3316/2005 (Α' 42), του άρθρου 48 του ν. 4030/2011 (Α' 249) και της με αρ. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/48505/387/19-5-2021 απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 2239), προκύπτει ότι οι μελέτες του άρθρου 2Α του ν. 3316/2005 χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς ένταξης έργων σε όλα τα επιδοτούμενα και μη ή επιχορηγούμενα και μη προγράμματα του Δημοσίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι η υλοποίηση της αναβάθμισης μουσείου μέσω ΕΣΠΑ και συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων δεν υπόκειται σε διαδικασίες αρχιτεκτονικού διαγωνισμού. Επισημαίνεται δε ότι το άρθρο 2Α του ν. 3316/2005 δεν έχει καταργηθεί, όπως εσφαλμένως αναγράφεται στην Ερώτηση, αλλά, αντιθέτως, βρίσκεται σε ισχύ καθορίζοντας το θεσμικό πλαίσιο για την εκπόνηση μελετών με δωρεά.

Η σκοπιμότητα ίδρυσης Μουσείου Ενάλιων Αρχαιοτήτων στο κτήριο των αποθηκών σίτου (ΣΙΛΟ) στην Ακτή Βασιλειάδη εγκρίθηκε από το ΥΠΠΟΑ το 2010 (αρ. ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΔΜΕΕΠ/Γ1/Φ21-ΕΝΑΛ/55705/8603/23.8.2010 Υ.Α.), κατόπιν πρότασης του ΟΛΠ ΑΕ και στο πλαίσιο του προγράμματος για την ανάδειξη της Πολιτιστικής Ακτής Πειραιά και των μνημείων της ευρύτερης περιοχής. Μάλιστα, η ανάδειξη της Πολιτιστικής Ακτής και η ίδρυση του Μουσείου περιλαμβάνονται στο άρθρο 15 «Προστασία και ανάδειξη των ιστορικών και πολιτιστικών πόρων και των πολιτιστικών υποδομών» του ν. 4277/2014 «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας Αττικής και άλλες διατάξεις» (Α' 156). Το 2011 εγκρίθηκε η μουσειολογική

προμελέτη του εν λόγω Μουσείου (αρ. ΥΠΠΟΤ/ΔΜΜΠΚ/84240/1120/6.9.2011 Υ.Α.). Παράλληλα, προκηρύχθηκε από τον ΟΛΠ ΑΕ, στις 30 Μαρτίου 2012, ο αναφερόμενος στην Ερώτηση διεθνής αρχιτεκτονικός διαγωνισμός. Η μελέτη που απέσπασε το Α΄ βραβείο στον διαγωνισμό εγκρίθηκε, υπό όρους, το 2014, κατόπιν γνωμοδότησης του Συμβουλίου Μουσείων (αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΜΜΠΚ/ΤΑΜ/77189/8842/544/159/26.3.2014 Υ.Α.).

Ακολούθως, η μόνη ενέργεια που πραγματοποιήθηκε ήταν, στις 24.5.2019, η έγκριση του «Αρχικού Αναπτυξιακού Προγράμματος και Μελέτης Διαχείρισης (Master Plan) ΣΤΑΔΙΟ Α΄ και ΣΤΑΔΙΟ Β΄ του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.», όπου περιλαμβάνεται η Πολιτιστική Ακτή Πειραιώς και η ίδρυση του Μουσείου Εναλίων Αρχαιοτήτων (αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/53958/ 36754/996/412/24.5.2019 Υ.Α., ΑΔΑ: 789Φ4653Π4-81Η). Διευκρινίζεται ότι, με την πρόσφατη έγκριση της «Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το «Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και Μελέτη Διαχείρισης (MASTERPLAN) του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς» διασφαλίζεται εκ νέου η ίδρυση του Μουσείου, και η εν γένει ανάδειξη των αρχαιοτήτων στην ευρύτερη περιοχή του λιμένος (αρ. 253649/14.9.2021 Απόφαση της ΓΔΑΠΚ και της ΓΔΑΜΤΕ, ΑΔΑ: 6ΧΜΔ4653Π4-Ζ1Ν).

Σήμερα, το έργο της ίδρυσης του Μουσείου Εναλίων Αρχαιοτήτων έχει πλέον δρομολογηθεί. Ειδικότερα, με άμεσο στόχο την ένταξη του έργου στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τέθηκε το θέμα της σύνταξης και επικαιροποίησης των αναγκαίων μελετών, και πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες ενέργειες:

- Τον Απρίλιο του 2020, η Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων προχώρησε στη σύνταξη μουσειολογικής μελέτης, στην οποία περιλαμβάνεται το σκεπτικό θεματικών ενότητων για τη δημιουργία του Μουσείου Εναλίων Αρχαιοτήτων. Η μελέτη αυτή εγκρίθηκε με την Υ.Α. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΑΜΜΕΠ/9266/11-01-2021 (ΑΔΑ ΨΟΦΖ4653Π4-610), κατόπιν γνωμοδότησης του Συμβουλίου Μουσείων. Στην μελέτη περιελήφθησαν σημαντικά αντικείμενα προς έκθεση, κάποια από τα οποία αποκαλύφθηκαν την τελευταία δεκαετία. Δεδομένου ότι η ανωτέρω μουσειολογική μελέτη αποτελεί προϋπόθεση για την σύνταξη των υπολοίπων μελετών του προς υλοποίηση έργου, είναι σαφές ότι απαιτείται νέα μουσειογραφική μελέτη, που θα τηρεί τους εγκεκριμένους Θεματικούς Άξονες της ανωτέρω μουσειολογικής μελέτης.

Ως εκ τούτου, εκδόθηκε η με αρ. ΥΠΠΟΑ/606689/14.12.2021 Υ.Α. (Β΄ 6034), με τίτλο «Έγκριση εκπόνησης Προμελέτης, μετά των Υποστηρικτικών Μελετών, για την αποκατάσταση του SILO στον Λιμένα Πειραιά και την μετατροπή του σε Μουσείο Εναλίων Αρχαιοτήτων, με δαπάνη του Κοινωφελούς Πολιτιστικού Ιδρύματος "Ιδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη", προς το σκοπό δωρεάς τους προς το Ελληνικό Δημόσιο», σύμφωνα με το άρθρο 2Α του ν. 3316/2005. Σύμφωνα με την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων, με βάση την ανωτέρω προμελέτη τηρούνται οι Θεματικοί Άξονες της εγκεκριμένης μουσειολογικής και προτείνεται από τους μελετητές ένας τρόπος παρακολούθησης της έκθεσης από τον επισκέπτη και μία πρόταση κυκλοφορίας στους χώρους του Μουσείου. Είναι προφανές ότι, στο επόμενο στάδιο ωρίμανσης, θα ολοκληρωθεί, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, η μουσειογραφική μελέτη και θα διευκρινισθούν οι λεπτομέρειες παρουσίασης των εκθεμάτων στο χώρο.

Όσον αφορά στην αναβάθμιση του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, με σκοπό την ανάδειξη τόσο του κτιρίου που το στεγάζει όσο και της όλης περιοχής γύρω από αυτό, σημειώνεται ότι, το συγκεκριμένο έργο είχε συμπεριληφθεί στις προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης και αποτελεί προτεραιότητα του ΥΠΠΟΑ. Το 2020 εκπονήθηκε, με αποκλειστική χρηματοδότηση του ΙΣΝ, μελέτη σκοπιμότητας του έργου, η οποία δωρήθηκε προς το Ελληνικό Δημόσιο. Η μελέτη περιέχει διαπιστώσεις και εκτιμήσεις επί τεχνικών και οικονομικών πτυχών του εγχειρήματος.

Ακολούθησε πρόταση της ανώνυμης μη κερδοσκοπικής εταιρείας με την επωνυμία «Οικογένεια ΝΣΛ ΑΜΚΕ» προς το ΥΠΠΟΑ, προκειμένου η τελευταία να χρηματοδοτήσει με το ποσό των 650.000 ευρώ, προς το σκοπό της δωρεάς και χωρίς κανένα αντάλλαγμα εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου, την εκπόνηση αρχιτεκτονικών προσχεδίων σχετικά με την αναβάθμιση του κτιρίου του Μουσείου και την ανάπτυξη της περιοχής γύρω από αυτό. Η εν λόγω πρόταση εγκρίθηκε με την υπ' αρ. πρωτ. 558074/2021 ΥΑ, εκδοθείσα σύμφωνα με το άρθρο 2Α του νόμου 3316/2005 (Α΄ 42), το πλήρες κείμενο της οποίας

δημοσιεύθηκε στο υπ' αρ. 5352/Β'/18-11-2021 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου.

Ως προς τον δήθεν αποκλεισμό των ελληνικών αρχιτεκτονικών γραφείων από την υποβολή προσχεδίων σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την προαναφερθείσα με αρ. 558074/2021 Υπουργική Απόφαση, τα αρχιτεκτονικά προσχέδια που θα υποβληθούν, πρέπει, υποχρεωτικά, να είναι προϊόν συνεργασίας μεταξύ ξένων και ελληνικών αρχιτεκτονικών γραφείων, που δύνανται να συμπράξουν σε οποιοδήποτε σχηματισμό επιλέξουν οι ίδιοι, δηλαδή είτε ως γραφεία είτε ως φυσικά πρόσωπα σε ομάδες. Στην ίδια ως άνω απόφαση περιέχεται η αυστηρή πρόβλεψη ότι τυχόν υποβολή προσχεδίου που δεν προέρχεται από τη ρητά απαιτούμενη συνεργασία Ελλήνων και ξένων αρχιτεκτόνων, οδηγεί σε εκ προοιμίου αποκλεισμό της σχετικής μελέτης, χωρίς καν εξέταση του περιεχομένου αυτής.

Ως προς την δήθεν αδιαφάνεια και έλλειψη ενημέρωσης των πολιτών, σημειώνεται ότι, με την ανωτέρω Υπουργική Απόφαση εγκρίθηκε, ως δωρεά προς το Ελληνικό Δημόσιο και άνευ ουδεμίας συμμετοχής, ανταλλάγματος ή επιβάρυνσης αυτού, η εκπόνηση αρχιτεκτονικών προσχεδίων σχετικά με την αναβάθμιση του Μουσείου και την ανάπλαση της γύρω περιοχής αυτού. Όπως ρητά αναφέρεται στην Απόφαση, η έγκριση της δωρεάς χορηγήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 2Α του ν. 3316/2005 (Α' 42), το οποίο προβλέπει την έκδοση απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού και, σε καμία περίπτωση, την υποβολή της δωρεάς προς κύρωση από τη Βουλή.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι, η δωρήτρια ΑΜΚΕ έχει αναλάβει αποκλειστικά και προς το σκοπό της δωρεάς προς το Ελληνικό Δημόσιο, να χρηματοδοτήσει το κόστος των αμοιβών και δαπανών που θα απαιτηθούν για την εκπόνηση αρχιτεκτονικών προσχεδίων, υπό τους όρους και την διαδικασία που ρητώς καθορίστηκαν με την υπ' αρ. πρωτ. 558074/2021 ΥΑ (Β' 2239) και περιγράφονται ανωτέρω.

Εν προκειμένω, καθίσταται σαφές ότι, και στις δύο ως άνω περιπτώσεις τηρήθηκαν επακριβώς οι προβλέψεις του νόμου περί αποδοχής δωρεάς μελέτης (άρθρο 2Α ν. 3316/2005), καθώς και η απαίτηση του νόμου να δημοσιευθούν αυτές στο ΦΕΚ. Περαιτέρω και αναφορικά με την Υπουργική Απόφαση έγκρισης δωρεάς για το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο επισημαίνεται ότι, οι ουσιαστικές ρυθμίσεις αυτής ρητά προβλέπουν, αλλά και απαιτούν, τη συμμετοχή των Ελλήνων αρχιτεκτόνων, εξυπηρετούν απολύτως τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου και διασφαλίζουν την αξιοπιστία και αρτιότητα του αποτελέσματος του έργου.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΜΤΕ
3. ΔΜΕΕΜΠΚ
4. Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων
5. Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο